

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił **J. K.** kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1976 do 31.12.1985. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **73,68 %**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 73,68 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie ($73,68\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 899,55\ \text{zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 22 lata, 11 miesięcy, 21 dni, tj. **275 miesięcy okresów składkowych** oraz 1 rok i 3 dni, tj. **12 miesięcy okresów nieskładkowych**.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 74,07%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wynosi **102.683,79 zł**.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

- 26.10.1974 – 28.10.1974 – okres zwolnienia do odbycia służby wojskowej
- 31.10.1975 – 23.11.1975 – okres niepodjęcia pracy po służbie wojskowej
- 1.10.1993 – 15.01.1995 – przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym

Minimalne wynagrodzenie przyjęto za okresy pracy:

- 1.07.1971 – 29.06.1974
- 1.07.1974 – 25.10.1974
- 24.11.1975 – 29.02.1976
- 14.06.1976 – 11.02.1977
- 14.08.1978 – 31.12.1979
- 3.07.1985 – 31.12.1985
- 1.01.1991 – 31.12.1991

/decyzja k. 13 – 17 akt ZUS/

W dniu 16 lipca 2018 r wnioskodawca wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i uwzględnienie zarobków uzyskanych w latach 1976 – 1985 r.

/odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 58/

W piśmie z dnia 7.09.2018 r wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/pismo – k. 99/

W piśmie z dnia 14.01.2019 r pełnomocnik wnioskodawcy sprecyzował, że w podstawie wymiaru powinny być uwzględnione:

- za 1978 łącznie zarobki z (...) w S. oraz w Spółdzielni Pracy (...) (łącznie 46939 zł)
- za 1979 rok – wynagrodzenie z karty wynagrodzeń 54767 zł
- zasiłki chorobowe w kwocie 75.146 zł
- za 1985 – łącznie wynagrodzenie z Instalatora i Nowatora – 229561 zł
- dywidendy za okres zatrudnienia w Instalatorze w wysokości dwukrotnej pensji za 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985
- nie ujęte w kartach wynagrodzeń dodatki brygadzistowskie, premie i inne wskazane przez Świadka G. – przy uwzględnieniu wynagrodzenia osiąganego przez współpracownika S. M..

/pismo – k. 192/

W piśmie z dnia 5.02.2019 r organ rentowy poinformował o przeliczeniu kapitału początkowego na podstawie kart wynagrodzeń z Instalator i Nowator oraz o korekcie stażu pracy za okres zatrudnienia w Nowator – do dnia 31.10.1990 r, i wydaniu decyzji z dnia 31.01.2019 r.

/pismo – k. 201/

Decyzją z dnia 31 stycznia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił ponownie **J. K.** kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1978 do 31.12.1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **84,67 %**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 84,67 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie (84,67% x 1 220,89 zł = 1033,73 zł).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 21 lat, 9 miesięcy, 22 dni, tj. **261 miesięcy okresów składkowych** oraz 1 rok i 3 dni, tj. **12 miesięcy okresów nieskładkowych**.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31 12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 72,51%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wynosi **107.016,36 zł.**

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

- 27.10.1974 – 28.10.1974 – okres zwolnienia do odbycia służby wojskowej
- 31.10.1975 – 23.11.1975 – okres niepodjęcia pracy po służbie wojskowej
- 1.10.1993 – 15.01.1995 – przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

Decyzją dokonano korekty podstawy wymiaru kapitału początkowego za lata 1980 – 1985 zgodnie z nową dokumentacją. Dokonano korekty stażu pracy, zaliczając zatrudnienie do 31.10.1990 r z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Usług Budowlanych (...), ponieważ brak jest dokumentacji płacowej od 1 listopada 1990 r.

Minimalne wynagrodzenie przyjęto za okresy pracy:

- 1.07.1971 – 29.06.1974
- 1.07.1974 – 26.10.1974
- 24.11.1975 – 1.02.1976

/decyzja k. 35 – 40 akt ZUS/

W piśmie z dnia 27.02.2019 r wnioskodawca podniósł:

- bezzasadną korektę stażu pracy w Nowator
- niezasadnie pomniejszenie wynagrodzenia o rekompensaty za lata 1981 – 1985
- brak uwzględnienia za 1986 r – 275.160 zł z (...)
- brak uwzględnienia dywidend – za okres zatrudnienia w Nowatorze .

/pismo – k. 206 /

Decyzją z dnia 28 lutego 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił ponownie **J. K.** kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1978 do 31.12.1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **85,39 %**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 85,39 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie (85,39% x 1 220,89 zł = 1042,52 zł).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 21 lat, 9 miesięcy, 22 dni, tj. **261 miesięcy okresów składkowych** oraz 1 rok i 3 dni, tj. **12 miesięcy okresów nieskładkowych**.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 72,51%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wynosi **107.547,22 zł.**

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

- 27.10.1974 – 28.10.1974 – okres zwolnienia do odbycia służby wojskowej

- 31.10.1975 – 23.11.1975 – okres niepodjęcia pracy po służbie wojskowej

- 1.10.1993 – 15.01.1995 – przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

Przy obliczeniu kapitału początkowego uwzględniono wynagrodzenia na podstawie kart wynagrodzeń oraz kart zasiłkowych z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. oraz Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł. (3.07.1985 – 31.10.1990)

/decyzja k. 41 – 47 akt ZUS/

W piśmie z dnia 5 marca 2019 r organ rentowy poinformował o wydaniu decyzji z dnia 28.02.2019 r, podniósł, iż m.in. za 1981 r uwzględniono rekompensaty (160 x4), nie uwzględniono dodatków drożynianych oraz rekompensat(480 x3) i zasiłków rodzinnych, za 1982 uwzględniono rekompensaty (160x9), nie uwzględniono zasiłku rodzinnego oraz rekompensaty na członka rodziny, za 1983 uwzględniono rekompensaty (160 x 12), nie uwzględniono zasiłku rodzinnego oraz rekompensaty na członka rodziny, za 1984 – uwzględniono rekompensaty (160 x 8 plus 1560 x 4), nie uwzględniono zasiłku rodzinnego oraz rekompensaty na członka rodziny, w 1985 r – uwzględniono rekompensaty (1560 x 5).

/pismo – k. 223/

W dniu 8 marca 2019 r wnioskodawca wniósł odwołanie od powyższych decyzji (31.01.2019, 28.02.2019), wnosząc o uwzględnienie pełnych zarobków za lata 1976 – 1987, ustalenie ogólnego stażu ubezpieczeniowego 25 lat. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania.

/odwołanie – k. 3 akt VIII U 677/19, VIII U 678/19/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o ich oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonych decyzjach.

/odpowiedź na odwołanie – w aktach VIII U 677/19, 678/19/

Decyzją z dnia 3 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił ponownie **J. K.** kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1978 do 31.12.1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **85,57 %**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 85,57 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie (85,57% x 1 220,89 zł = 1044,72 zł).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 21 lat, 9 miesięcy, 22 dni, tj. **259 miesięcy okresów składkowych** oraz 1 rok i 3 dni, tj. **12 miesięcy okresów nieskładkowych**.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 72,51%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wynosi **107.200,28 zł**.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

- 27.10.1974 – 28.10.1974 – okres zwolnienia do odbycia służby wojskowej
- 31.10.1975 – 23.11.1975 – okres niepodjęcia pracy po służbie wojskowej
- 1.12.1975 – 1.02.1976 – pobyt w areszcie bez zatrudnienia
- 22.10.1990 – 31.12.1991 – urlop bezpłatny
- 1.10.1993 – 15.01.1995 – przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

Minimalne wynagrodzenie przyjęto za okresy pracy:

- 14.06.1976 – 11.02.1977

/decyzja k. 63 -67 akt ZUS/

Pismem z dnia 10.04.2019 r organ rentowy poinformował o wydaniu decyzji z dnia 3.04/2019 r. Podniósł, iż:

- z okresu zatrudnienia w Nowator został wyłączony okres urlopu bezpłatnego 22.10.1990 – 31.10.1990
- wyłączono okres odbywania kary pozbawienia wolności 1.12.1975 – 1.02.1976
- w roku 1976 – uwzględniono minimalne wynagrodzenie za okres 14.06.1976 – 31.12.1976, 1977 – minimalne wynagrodzenie za okres 1.01.1977 – 11.02.1977
- zatrudnienie w (...) trwało do 30.06.1985, a za 1986 r przyjęto wynagrodzenie z karty wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w Nowator.

/pismo – k. 254/

W piśmie z dnia 15.04.2019 r wnioskodawca podniósł dodatkowo:

- nieprawidłowe uwzględnienie zasiłków chorobowych.

/pismo – k. 256/

W piśmie z dnia 3 czerwca 2019 r pełnomocnik wnioskodawcy podniósł dodatkowo, że organ rentowy nie uwzględnił kwoty zasiłku chorobowego za 1977 r w kwocie 5796 zł.

/pismo – k. 279/

W dniu 29 kwietnia 2019 r. wnioskodawca wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o uwzględnienie pełnych wynagrodzeń za lata 1976 -1987, ustalenie ogólnego stażu pracy w wymiarze 25 lat. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania.

/odwołanie – k. 3 akt VIII U 1402/19/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie w zał aktach VIII U 1402/19

Decyzją z dnia 19 czerwca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił ponownie **J. K.** kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1977 do 31.12.1986. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **87,71 %**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 87,71 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie (87,71% x 1 220,89 zł = 1070,84 zł).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 21 lat, 9 miesięcy, 22 dni, tj. **259 miesięcy okresów składkowych** oraz 1 rok i 3 dni, tj. **12 miesięcy okresów nieskładkowych**.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31 12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 72,51%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wynosi **108.771,96 zł**.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

- 27.10.1974 – 28.10.1974 – okres zwolnienia do odbycia służby wojskowej
- 31.10.1975 – 23.11.1975 – okres niepodjęcia pracy po służbie wojskowej
- 1.12.1975 – 1.02.1976 – pobyt w areszcie bez zatrudnienia
- 22.10.1990 – 31.12.1991 – urlop bezpłatny
- 1.10.1993 – 15.01.1995 – przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) uwzględniono na zasadzie korzyści wynagrodzenie z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 30 sierpnia 2004 r.

/decyzja k. 73 -78 akt ZUS/

W piśmie z dnia 25 lipca 2019 r. wnioskodawca ostatecznie sprecyzował, iż kwestionuje:

- bezzasadną korektę stażu pracy w Nowator
- nieuwzględnienie zaświadczenia z 28.01.1986 z K. (12 miesięcy x kwota z zaświadczenia)

- niezasadne nieuwzględnienie rekompensat, które nie zostały ujawnione w listach płac, a były należne na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących
- nieuwzględnienie dodatków brygadzistowskiego, premii i innych wskazanych przez wnioskodawcę i świadka G.
- nieuwzględnienia zasiłku chorobowego za 1977 – 5796 zł
- nieuwzględnienia dywidend.

/pismo – k. 306/

Na rozprawie w dniu 24.09.2019 r pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył, że wszystkie kwestie sporne zostały określone w ostatnim piśmie procesowym, pozostałe kwestie zostały rozwiązane w wydawanych w toku postępowania decyzji.

/e – prot. Z dnia 24.09.2019 r 00:03:03/

W dniu 30 lipca 2019 r wnioskodawca wniósł odwołanie od ostatniej decyzji, wnosząc o:

- uwzględnienie pełnych zarobków z lat 1976 – 1987
- zaliczenie pełnego stażu pracy w Nowatorze
- zasądzenie kosztów postępowania.

/odwołanie – k. 3 akt VIII U 3910/19/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 83 akt VIII U 3910/19/

Odwołania wnioskodawcy zostały połączone do wspólnego rozstrzygnięcia w sprawie VIII U 1630/18.

/postanowienia o połączeniu w załączonych aktach/

Na rozprawie w dniu 29.10.2019 r wnioskodawca oświadczył, że udziela pełnomocnictwa stającemu pełnomocnikowi we wszystkich połączonych sprawach. Wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/e – prot, z dnia 29.10.2019 r 00:06:53, 00:06:26/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 5 kwietnia 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

/ wniosek k. 1 akt ZUS/

W okresie 1.07. 1971 – 29.06. 1974 r wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zaświadczenie – k. 17, kserokopia świadectwa pracy - k. 19 akt ZUS/

W okresie 1.07.1974 – 29.02.1976, 18.04.1977 – 31.05.1978 wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w S. w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 26.10.1974 r został zwolniony w celu odbywania zasadniczej służby wojskowej, ponownie przyjęty w dniu 24.11.1975 r. Brak dokumentacji płacowej za lata 1974 – 1976. Za 1977 r wynagrodzenie wyniosło 32.448 zł, za 1978 – 20.733 zł.

Według karty zasiłkowej za 1977 rok zasiłek wyniósł 5796 zł.

Zgodnie z kartą wynagrodzeń za 1977 rok w okresie 1.08.1977 – 6.08.1977 to okres urlopu bezpłatnego.

/zaświadczenie – k. 21, k. 23 akt ZUS, kserokopia karty zasiłkowej – k. 93, kserokopia karty zatrudnienia – k. 92/

W okresie 29.10.1974 – 30.10.1975 wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

/kserokopia książeczki wojskowej – k. 27 – 29 akt ZUS/

W okresie 2.02.1976 – 13.06.1976, 12.02.1977 – 1.04.1977 – był zatrudniony bezpłatnie w Areszcie Śledczym.

/zaświadczenie – k. 117 akt ZUS/

W dniu 14.08.1978 r wnioskodawca został zatrudniony w Spółdzielczym Kombinaście Budowlanym (...) w Ł./następnie INSTALATOR/ w pełnym wymiarze czasu pracy. Z dokumentacji osobowej wynikają jednocześnie dniówkowe i akordowe stawki wynagrodzenia. Zatrudnienie trwało do 30 czerwca 1985 r.

Za ten okres zatrudnienia zachowały się karty wynagrodzeń za lata: 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985.

W roku:

-1981 - z karty wynagrodzeń wynikają rekompensaty od października – 480 zł

- 1982 z karty wynagrodzeń wynikają rekompensaty do września -480 zł, 320 zł za wrzesień

- 1983 z karty wynagrodzeń wynikają rekompensaty od stycznia do grudnia-320 zł, premie za wolne soboty

- 1984 - z karty wynagrodzeń wynikają rekompensaty -320 zł za styczeń, 160 zł - luty – sierpień , 1560 zł, dodatek stażowy

-1985 - z karty wynagrodzeń wynikają rekompensaty (1560 zł) , oraz dywidenda plus % udz. – 22820 zł, a także dodatek stażowy.

W umowie uzupełniającej dotyczącej prowadzenia brygady wskazano, że za wykonanie obowiązków przyznaje się dodatek w wysokości 10 % wynagrodzenia akordowego, a będzie on wypłacony wyłącznie w przypadku faktycznego wykonywania obowiązków.

W świadectwie pracy jest zapis o premii uznaniowej i dodatku stażowym.

/kserokopia dokumentacji – k. 36 – 41 akt ZUS, dokumentacja osobowa i płacowa – k. 88 /

Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w dniu 30.08.2004 r, zgodnie z którym wynagrodzenie wyniosło:

- 1980 – 64509 zł

- 1981 – 89285 zł,

- 1982 – 100879 zł

- 1983 – 167679 zł

- 1984 – 245730 zł

- 1985 – 151261 zł

/zaświadczenie – k. 31 akt ZUS/

W okresie 3 lipca 1985 – 31 grudnia 1991 r wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł.. Umowa o pracę z dnia 3 lipca 1985 r nie zawierała stawki wynagrodzenia. W okresie 22.10.1990 – 31.12.1991 przebywał na urlopie bezpłatnym.

/świadczenie pracy, podanie o urlop – akta osobowe – k. 159/

Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł. zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, zgodnie z którym wynagrodzenie wyniosło:

- 1986 – 13500 zł

- 1987 – 16154 zł

- 1988 – 13980 zł

- 1989 – 79819 zł

-1990 – 440.000 zł.

Do wynagrodzenia nie włączono dywidend oraz ” % udziałów członkowskich”.

/zaświadczenie – k. 45 akt ZUS/

Zachowały się za ten okres karty wynagrodzeń. Pozycje dotyczące dywidendy i „%” zostały ujęte w pozycji „nagrody” (1988,1990), „zasilek rodzinny” (1989,1987).

/karty – k. 159/

Nie wiadomo, czy dywidendy i udziały członkowskie były oskładkowane.

/zeznania wnioskodawcy – e- prot. Z dnia 5.10.18 00:05:37 w zw. Z e – prot. Z dnia 29.10.2019 00:02:32/

Zysk był dzielony w ramach dywidendy. Premie zadaniowe nie miały stałego charakteru. W Instalatorze wnioskodawca miał dodatek brygadzistowski, ok. 15 -20 %.Premie były uzależnione od rodzaju robót. Wynosiły ok. 30 % miesięcznego wynagrodzenia. Za niektóre lata był naliczany dodatek stażowy. Wynagrodzenia wnioskodawcy i S. M. (2) były podobne, różniły się o 15 -20%.

/zeznania świadka T. G. – e – prot. Z dnia 5.10.2018 00:33:47, e – prot. Z dnia 18.12.2018 r 00:05:35 i nast./

W dniu 28. 01.1986 r zostało wystawione zaświadczenie przez (...), z którego wynikało, że J. K. **był** zatrudniony w tej firmie, a wynagrodzenie miesięczne wynosiło 22.390 zł.

/zaświadczenie – akta osobowe – k. 159/

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2015 r organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy przyjął do ogólnego stażu pracy 21 lat, 10 miesięcy i 21 dni okresów składkowych, 1 rok i 3 dni okresów składkowych. Przyjęto, między innymi okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) – 3.07.1985

– 31.12.1991. Decyzją z dnia 8.05.2015 r zaliczono dodatkowo okres zatrudnienia w areszcie śledczym w okresie 2.02.1976 – 1.04.1977.

/decyzja – k. 107 akt ZUS/

W sprawie VIII U 1368/15 toczyło się postępowanie w sprawie odwołania od tej decyzji, które zostało oddalone wyrokiem z dnia 26.09.2017 r. Sąd ustalając stan faktyczny przyjął między innymi, iż w okresie 3.07.1985 – 31.12.1991 wnioskodawca był zatrudniony w (...), a w okresie 22.10.1990 – 31.12.1991 korzystał z urlopu bezpłatnego.

/wyrok i uzasadnienie w zał. aktach VIII U 1368/15/

Przy uwzględnieniu zasiłku chorobowego za 1977 rok w kwocie 5798 zł wysokość kapitału początkowego wyniosła 109.541,08 zł, przy przyjęciu wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 88,76 % (ustalonego z okresu 1977 – 1986), 259 miesięcy okresów składkowych i 12 miesięcy okresów nieskładkowych.

/hipotetyczne wyliczenie – k. 321 – 327/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, których wiarygodność nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nadto na podstawie częściowo zeznań wnioskodawcy i świadków. Przy czym Sąd pominął dowód z zeznań świadka W., bowiem ten nie miał wiedzy co do składników wynagrodzenia wnioskodawcy oraz jego wysokości.

Zeznania świadków i wnioskodawcy nie mogły stanowić podstawy do ustalenia wysokości wynagrodzenia, bowiem nie zawierały konkretnych kwot osiąganego wynagrodzenia ani nawet zasad ich ustalania, a dokumentacja osobowa i określone tam zasady wynagradzania nie dawały możliwości ich konkretnego wyliczenia. Przyjęcie jakichkolwiek domniemań w tym zakresie nie jest jednak dopuszczalne.

Nadto za okres, którego dotyczą osobowe źródła dowodowe, zachowała się dokumentacja placowa, brak było zatem konieczności do czynienia ustaleń na innej, niż zachowana, podstawie, w szczególności brak było podstaw do ustalenia wysokości innych składników wynagrodzeń, niż wynikają z kart wynagrodzeń czy zaświadczeń o wynagrodzeniu, bowiem wymieniane przez świadka G. składniki wynagrodzeń jak dodatek brygadzistowski, czy premie nie znajdują odzwierciedlenia w zachowanej dokumentacji.

Wobec zachowanej dokumentacji brak było także podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzenia analogicznie do wynagrodzenia innego pracownika. Zresztą z zeznań nie wynika konkretnie, jaka była różnica pomiędzy wynagrodzeniami, zeznający posługiwali się pojęciami „około”, czy „między”.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka G., co do tego, że wypłacane dywidendy podlegały oskładkowaniu, bowiem nie znajduje to potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, w tym w zeznaniach samego wnioskodawcy oraz w dokumentach źródłowych w postaci kart wynagrodzeń oraz w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu była wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy.

Zgodnie art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz.1270) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy). Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 2a cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku o sygn. III UZP 2/03 opubl. w OSNAPiUS z 2003 roku nr. 14 , poz.338)

Zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

D o ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Należy przypomnieć, że w postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym spoczywał ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 sierpnia 2016 r. III AUa 1723/15 LEX nr 2149641 /

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji w świetle zarzutów ubezpieczonego. Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia świadczenia. W sytuacji takiego składnika wynagrodzenia, jakim

jest premia, konieczne jest jednak istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt wypłaty premii oraz jej wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, LEX nr 390123). Nie można bowiem pominąć, iż wysokość świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, a zatem dla jego wyliczenia nieodzownym pozostaje ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalne przy tym jest opieranie się jedynie na hipotezach czy założeniach, wynikających z przyjęcia średnich wartości.

Z całą mocą podkreślenia wymaga, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Ustalenie rzeczywistych zarobków jest decydujące o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenia społeczne. Właściwie tylko dokumentacja własna stanowi w postępowaniu sądowym precyzyjny dowód na wysokość wynagrodzenia świadczeniobiorcy. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, czy też wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419). Sąd Apelacyjny w Łodzi również niejednokrotnie wypowiadał się w tej kwestii stwierdzając, że wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru świadczeń emerytalno - rentowych nie powinno się udowadniać wyłącznie zeznaniami świadków, jeśli świadkowie nie są w stanie konkretnie i precyzyjnie podać wysokości osiąganego przez wnioskodawcę wynagrodzenia. Wprawdzie w toku postępowania sądowego strona może dowodzić wysokości wynagrodzeń na potrzeby ustalenia wysokości podstawy wymiaru świadczenia wszelkimi środkami dowodowymi, zatem dowodem na tę okoliczność mogą być zarówno dokumenty dotyczące wynagradzania osób zatrudnionych w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy i przy pracy tego samego rodzaju, co ubezpieczony, jak też zeznania tych osób, nie oznacza to jednak, że wykazanie konkretnych zarobków w celu obliczenia wysokości świadczenia z ubezpieczenia społecznego może być dokonywane w sposób przybliżony, jedynie na zasadzie uprawdopodobnienia (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 16 lipca 2013 r., III AUa 1714/12, Legalis nr 739136, w wyroku z dnia 29 września 2014 r., III AUa 2618/13, Legalis nr 1163500).

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszego postępowania podnieść należy, iż w toku postępowania wraz ze składaniem kolejnych dokumentów organ rentowy wydawał kolejne decyzje, na mocy których zmieniała się wysokość kapitału początkowego i były uwzględniane poszczególne elementy odwołań wnioskodawcy.

Ostatecznie sporne pozostawały kwestie:

- korekta stażu pracy w Nowator
- nieuwzględnienie zaświadczenia z 28.01.1986 z K. (12 miesięcy x kwota z zaświadczenia)
- nieuwzględnienie rekompensat, które nie zostały ujawnione w listach płac, a były należne na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących.
- nieuwzględnienie dodatków brygadzystowskiego, premii i innych wskazanych przez wnioskodawcę i świadka G.
- nieuwzględnienia zasiłku chorobowego za 1977 – 5796 zł
- nieuwzględnienie dywidend.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, jedynie zarzut dotyczący nieuwzględnienia zasiłku chorobowego za 1977 rok, zasługiwał na uwzględnienie, bowiem powyższa kwota wynika z karty zasiłkowej, a nie została ujęta w zaświadczeniu o wynagrodzeniu, które w ocenie Sądu obejmuje wyłącznie wynagrodzenie za pracę. Wg. Karty wynagrodzeń bowiem jako „płaca razem” została wskazana kwota 32.448 zł (k. 92), co odpowiada kwocie z zaświadczenia o wynagrodzeniu (k. 23 akt ZUS), co w ocenie Sądu świadczy o tym, że kwota spornego zasiłku nie została wykazana w zaświadczeniu.

Przy uwzględnieniu zasiłku chorobowego za 1977 rok w kwocie 5798 zł wysokość kapitału początkowego wyniosła 109.541,08 zł, przy przyjęciu wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 88,76 %(ustalonego z okresu 1977 – 1986), 259 miesięcy okresów składkowych i 12 miesięcy okresów nieskładkowych.

Powyższego hipotetycznego wyliczenia dokonał organ rentowy, a wnioskodawca zakwestionował tylko w zakresie podnoszonych wyżej zarzutów(brak zaliczenia dywidend, rekompensat i innych składników wynagrodzenia, staż w Nowator), bez kwestionowania sposobu uwzględnienia spornego zasiłku.

Z tego powodu wszystkie zaskarżone decyzje podlegały zmianie poprzez ustalenie wysokości kapitału początkowego na kwotę 109.541,08 zł, przy przyjęciu wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 88,76 %(ustalonego z okresu 1977 – 1986), 259 miesięcy okresów składkowych i 12 miesięcy okresów nieskładkowych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

W zakresie korekty stażu pracy w związku z zatrudnieniem w Nowator, z poczynionych ustaleń wynika, że w okresie 3 lipca 1985 – 31 grudnia 1991 r wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł., ale w okresie 22.10.1990 – 31.12.1991 przebywał na urlopie bezpłatnym, co pozostawało poza sporem.

W świetle art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okres urlopu bezpłatnego nie jest ani okresem składkowym ani nieskładkowym, zatem zasadnie został pominięty przez organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy brak było podstaw do przyjęcia, że organ rentowy nie mógł dokonać weryfikacji decyzji kapitałowej z urzędu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej.

Należy przypomnieć, że ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 114 prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W efekcie wznowienia postępowania w trybie art. 114 zapada jedna decyzja merytoryczna, która nie musi uchylać poprzedniej decyzji – wystarczy, że zawiera nowe rozstrzygnięcie co do istoty ./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 25 września 2013 r . III AUa 1750/12/.

Aby skorzystać z tej instytucji w sprawie świadczeń muszą zostać przedłożone nowe dowody lub muszą zostać ujawnione okoliczności, które istniały przed wydaniem tej decyzji, a które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Twierdzenie to znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z 27 października 2009 r. (II UK 59/09, LexPolonica nr 2339930), zgodnie z którym zasadą rządzącą stosunkami prawnymi ubezpieczenia społecznego jest to, że zmiana okoliczności lub ujawnienie nowych dowodów zawsze otwiera drogę do ponownego rozpoznania sprawy. W takiej sytuacji organ ubezpieczeń społecznych ponownie rozpatruje uprawnienia, niezależnie do tego, czy ujawnione okoliczności lub przedstawione dowody prowadzą do odmowy, czy do przyznania prawa lub odpowiednio ustalenia albo uchylecia zobowiązania. W każdym wypadku organ wydaje nową decyzję, tak jakby jeszcze ostatecznie w tym zakresie nie rozstrzygał. Identycznie - tak jakby prawo lub zobowiązanie nie zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym oddalającym odwołanie od decyzji odmawiającej prawa lub stwierdzającej zobowiązanie.

W orzecnictwie dominuje pogląd, że decyzja rentowa nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej (zob. wyroki SN: z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09, LEX nr 537030; z dnia z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 182/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 419 i z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN 79/00, OSNAPiUS 2002, nr 13, poz. 317 oraz postanowienie SN z dnia 24 marca 2003 r., II UK 393/02, OSNPUSiSP 2004, nr 9, poz. 163), co oznacza, że organ

rentowy może podważyć swoją błędną decyzję przyznającą świadczenie "nabyte", pomimo niespełnienia ustawowych warunków powstania uprawnień do emerytury lub renty, a zainteresowany ponownie wystąpić z wnioskiem o to samo świadczenie, którego poprzednio mu odmówiono, jeżeli powołano się na nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji mające wpływ na ustalenie uprawnień ubezpieczeniowych. W zasadzie więc nie wchodzi tu w grę stwierdzenie nieważności decyzji rentowej wydanej w sprawie już dawniej ostatecznie rozstrzygniętej inną decyzją (art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a.). W wyniku zastosowania instytucji ponownego ustalania prawa do emerytur/rent następuje nadzwyczajna kontynuacja postępowania w tej samej sprawie (zob. wyrok SN z dnia 15 listopada 2000 r., II UKN 41/00, Prok. i Pr. 2001, nr 6, poz. 39 i postanowienie SN z dnia 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321), w którym organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa do świadczenia, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o świadczenie, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności uzasadniające powstanie takich uprawnień. W rezultacie uchylane są zarówno korzystne, jak i niekorzystne rozstrzygnięcia dla zainteresowanego, a działania w tym obszarze zmierzają do tego, aby w obrocie prawnym nie pozostawała decyzja, na podstawie której wypłacane jest świadczenie, choć nie istnieje do niego prawo (art. 134 ust. 1 pkt 4).

Przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji organu rentowego i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytur i rent. Odnosząc się do pierwszej podstawy ponownego ustalania prawa do świadczeń lub ich wysokości, należy stwierdzić, że o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonywania niekorzystnej zmiany pierwotnej (ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość) decyzji w oparciu o odmienną (powtórna) ocenę dowodów zebranych w poprzednim postępowaniu (zob. uchwałę 7 sędziów SN z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03, OSNPUSiSP 2003, nr 18, poz. 442 z aprobowaną glosą 2 K. Ś. oraz wyroki SA: w K. z dnia 30 maja 2001 r., III AUa 2508/00, PP 2002, nr 10 i w R. z dnia 27 czerwca 2013 r., III AUa 322/13, LEX nr 1331107), o tyle wzruszenie takiego rozstrzygnięcia może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego, w tym dowodów uzyskanych już po wydaniu decyzji ZUS, pod warunkiem jednak, że wynikają z nich fakty powstałe przed tym momentem.

Przy czym wykorzystanie trybu ponownego ustalenia prawa do emerytur i rent w celu pozbawienia świadczenia ustalonego niezasadnie wyłącznie z powodu błędu organu rentowego jest nadmierne uciążliwe dla osoby nabywającej świadczenie w dobrej wierze (np. w związku z utratą jedyne źródła utrzymania) i nieproporcjonalne z punktu widzenia ochrony interesu publicznego wyrażającego się m.in. w oszczędnym gospodarowaniu środkami publicznymi. Wydanie przez organ rentowy przy zastosowaniu instytucji ponownego ustalania prawa do emerytur i rent decyzji odmawiającej prawa do świadczenia, nawet po wielu latach jego pobierania - w sytuacji, w której prawo do niego zostało przyznane w związku z przedstawieniem organowi rentowemu dowodów zawierających nieprawdziwe dane - nie narusza wskazań zawartych w wyroku ETPCz w sprawie M. przeciwko Polsce (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2012 r., III UK 223/10, OSNPUSiSP 2012, nr 21-22, poz. 272 z glosą 2 K. A.).

Nie można powoływać się na prawo do świadczenia ustalonego błędną decyzją organu rentowego, która po ujawnieniu błędu została zmieniona (konsekwencja braku powagi rzeczy osądzonej decyzji organu rentowego), jeżeli nie zostały spełnione warunki, od których zależy nabycie tego prawa (zob. wyroki SN: z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 228/03, OSNPUSiSP 2004, nr 19, poz. 341 z glosą R. Babińskiej; z dnia 5 maja 2005 r., III UK 242/04, OSNPUSiSP 2006, nr 3-4, poz. 54; z dnia 4 października 2006 r., II UK 30/06, OSNPUSiSP 2007, nr 19-20 poz. 289 i z dnia 4 listopada 2009 r., I UK 141/09, LEX nr 564769). Tym samym nie działa tu zasada ochrony praw nabytych, bowiem nie obejmuje ona praw przyznanych niesłusznie. Uchybienia organu rentowego przy ustalaniu uprawnień do emerytur i rent polegają mogą na pominięciu istotnych dla danej sprawy okoliczności, od których istnienia/nieistnienia zależy stwierdzenie spełnienia/niespełnienia warunków powstania prawa do świadczeń (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 10 lipca 2003 r., III AUa 1512/03, LEX nr 151752) czy też na niewłaściwej wykładni lub zastosowaniu przepisu prawa (zob. uchwałę SN z dnia 26 listopada 1997 r., III ZP 40/97, OSNAPiUS 1998, nr 14, poz. 429 i uzasadnienie wyroku SA w Warszawie z dnia 29 września 2005 r., III AUa 727/05, OSA 2007, z. 11, poz. 20). Konkludując, należy podzielić pogląd, że "ujawnione okoliczności" to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie uprawnień

ubezpieceniowych (tj. przesłanki nabycia prawa do świadczeń) oraz uchybienia normom prawa materialnego lub/ i procesowego wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanego./por. w tym zakresie komentarz do art. 114 pod red. K. Antonów, opubl. W LEX/

Nadto art. 114 stanowi podstawę prawną dla weryfikacji i wzruszalności decyzji organów rentowych, w których zawarto ustalenia pozostające w obiektywnej sprzeczności z ukształtowanym ex lege stanem uprawnień emerytalno-rentowych zainteresowanych (wyroki Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 249/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 152; 22 lutego 2010 r., I UK 247/09, LEX nr 585725; z 9 grudnia 2015 r., I UK 533/14 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321). Sprzeczność ta zachodzi zarówno w przypadku decyzji organu rentowego błędnie przyznających świadczenie (potwierdzających prawo do świadczenia), pomimo że prawo do niego nie powstało, jak i w przypadku decyzji błędnie odmawiających realizacji prawa do świadczenia, przysługującego z mocy prawa ubezpieczonemu. Niezgodność ta może powstać także na skutek popełnionych przez organ rentowy uchybień normom prawa materialnego. Eliminacja tych sprzeczności stanowi uzasadnienie dla ponowienia postępowania zakończonego ostateczną decyzją organu rentowego, której rozstrzygnięcie jest niezgodne z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną ubezpieczonego. W ponawianym postępowaniu organ rentowy dąży do ustalenia, czy popełnione uchybienia (przede wszystkim w zakresie prawa materialnego ale także procesowego) lub przedłożone dowody albo ujawnione fakty mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń, od których zależy potwierdzenie uprawnienia ubezpieczonego do określonego świadczenia.

Prawidłowa wykładnia obowiązującego przepisu, odmienna od przyjmowanej uprzednio, jest nową okolicznością. Ujawniona po uprawomocnieniu się decyzji stanowi podstawę do wznowienia postępowania. Ustalenie w toku postępowania, zapoczątkowanego kolejnym wnioskiem ubezpieczonego o przyznanie prawa do emerytury, obiektywnej niezgodności wcześniejszej decyzji organu rentowego z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, dotyczącymi przesłanek nabycia prawa objętego wnioskiem, upoważnia organ do wzruszenia decyzji organu rentowego korzystającej z przymiotu ostateczności./por. w tym zakresie wyrok i uzasadnienie SN z dnia 17 sierpnia 2016 . I UK 333/15//powyższą wykładnię potwierdził także SA w Ł. rozpoznając apelację w sprawie VIII U 2936/15/

W rozpoznawanej sprawie w wyniku napływu dokumentacji źródłowej w postaci dokumentacji osobowo – płacowej dotyczącej wnioskodawcy, w tym kart wynagrodzeń, których za sporny okres nie było z uwagi na brak wynagrodzenia w związku z urlopem bezpłatnym, doszło do zmiany decyzji kapitałowej co do możliwości zaliczenia spornego okresu do stażu pracy, co w świetle powyższych rozważań, jest prawidłowe.

Należy zwrócić uwagę, że w sprawie dotyczącej prawa do emerytury również w uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że sporny okres to urlop bezpłatny. Nadto przedmiotem prawomocności materialnej jest ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które doprowadziły do rozstrzygnięcia. Oznacza to, że inny sąd nie jest związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w tej sprawie wyroku. Wywody sądu zawarte w uzasadnieniu orzeczenia nie są bowiem ani oświadczeniami, ani zaświadczeniami urzędowymi sądu, lecz jego wnioskowaniem o prawdziwość faktów na tle całokształtu okoliczności sprawy./por. w tym zakresie wyrok SA w Lublinie z dnia 8.11.2018 r , III AUa 637/18/

W zakresie wynagrodzenia za 1986 r należy podnieść, że z ustaleń wynika, iż w dniu 14.08.1978 r wnioskodawca został zatrudniony w Spółdzielczym Kombinacie Budowlanym (...) w Ł./następnie INSTALATOR/ w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatrudnienie trwało do 30 czerwca 1985 r.

Za ten okres zatrudnienia zachowały się karty wynagrodzeń za lata: 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984,1985. Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w dniu 30.08.2004 r. Natomiast w okresie 3 lipca 1985 – 31 grudnia 1991 r wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł.. Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy Usług Budowlanych (...) w Ł. zostało wystawione zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, zgodnie z którym wynagrodzenie wyniosło, m.in. w 1986 – 13500 zł.

W dniu 28. 01.1986 r zostało wystawione zaświadczenie przez (...), z którego wynikało, że J. K. **był** zatrudniony w tej firmie, a wynagrodzenie miesięczne wynosiło 22.390 zł.

Brak zatem było do uwzględnienia wynagrodzenia za 1986 rok w wymiarze żądanym przez wnioskodawcę, bowiem w 1986 r wnioskodawca nie był już pracownikiem tej firmy, a organ rentowy uwzględnił za ten okres wynagrodzenie wynikające z karty wynagrodzeń z tytułu zatrudnienia w innym zakładzie. Nadto brak dowodu, co konkretnie składało się na tę kwotę oraz, że w takiej wysokości wynagrodzenie wnioskodawca otrzymywał przez cały rok.

Brak było podstaw do uwzględnienia w podstawie wymiaru kapitału początkowego innych składników wynagrodzenia wymienianych przez świadka G. /premie inne niż wynikają z kart, dodatek brygadzystowski, dodatek stażowy/ , bowiem nie zostały one ujawnione w dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawcy, a z osobowych źródeł dowodowych nie wynika konkretna wysokość poszczególnych składników wynagrodzenia. Jednocześnie biorąc pod uwagę cytowane powyżej orzecznictwo brak było podstaw do uśredniania tych składników czy ustalania ich wysokości w oparciu o wynagrodzenie innego pracownika.

Brak było podstaw do uwzględnienia w podstawie wymiaru kapitału początkowego dywidend za lata 1978 - 1985, zarówno tych, które wynikają z dokumentacji płacowej, jak i te, które nie wynikają, a wnioskodawca wnosi o ich uwzględnienie na podstawie zeznań świadka G.. Co do tych drugich, należy podnieść, że brak dowodu z dokumentów na ich wypłatę, a same zeznania świadka nie są na tyle precyzyjne, by mogły stanowić podstawę ustalenia wysokości kapitału początkowego. Nadto w ocenie Sądu brak dostatecznego dowodu, by powyższe dywidendy podlegały oskładkowaniu. Z załączonej dokumentacji płacowej ta okoliczność nie wynika, ten element wypłaty był umieszczany w odrębnych rubrykach, także z zaświadczenia o wynagrodzeniu powyższy element nie został umieszczony w części dotyczącej podstawy wymiaru składek.

Należy też przypomnieć, że do 1990 roku podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne stanowiły te składniki wynagrodzenia, które w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń zaliczane były do osobowego funduszu płac.

W okresie 1.01.1977 – 31.12.1983 obowiązywało rozporządzenie (...) z dnia 13.12.1976 r w sprawie dostosowania niektórych przepisów o ubezpieczeniu społecznym i o ubezpieczeniu rodzinnym do zasad określających składniki funduszu płac/Dz. U nr 40,poz. 239/, zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowią w uspołecznionych zakładach pracy wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze zaliczone do osobowego funduszu płac.

Natomiast uchwała nr 158 RM z dnia 7.12.1976 r w sprawie składników funduszu płac (MP nr 43 poz. 2012), nie wymienia w załączniku nr 1 dywidend, jako elementu osobowego funduszu płac.

Podobne uregulowanie zawierały obowiązujące w okresie 1.01.1984 – 31.12.1989 rozporządzenie (...) z dnia 27.12.1983 r w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy/Dz.U 1983 poz. 332 - podstawę wymiaru składek stanowią zaliczone elementy wynagrodzeń do wynagrodzeń osobowych/oraz uchwała nr 33 RM z dnia 25.03.1983 r w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej (MP nr 15,poz. 85), a także zarządzenie nr 21 Prezesa GUS z dnia 18.05.1984 w sprawie klasyfikacji składników wynagrodzeń (DzU. GUS nr 3 poz. 6). Na mocy tych przepisów wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty wypłacane (wydawane) bezpośrednio pracownikom lub innym osobom fizycznym przez jednostkę gospodarki uspołecznionej, stanowiące wydatki tej jednostki ponoszone na opłacenie wykonywanej na jej rzecz pracy, niezależnie od źródeł finansowania tych wypłat i świadczeń oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na których podstawie jest świadczona praca. Jednocześnie do wynagrodzeń nie zalicza się świadczeń finansowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wypłat z nadwyżki bilansowej stanowiących: oprocentowanie udziałów członkowskich w spółdzielniach oraz wypłaty dokonywane członkom spółdzielni nie będącym pracownikami.

Zarządzenie Nr 21 także nie wymienia dywidend wśród wynagrodzeń osobowych.

Zatem brak było podstaw do uwzględnienia dywidend w podstawie wymiaru kapitału początkowego.

W zakresie nieuwzględnienia rekompensat należy wskazać, iż organ rentowy zaliczył wnioskodawcy wszystkie rekompensaty, które wynikały z kart wynagrodzeń, a które dotyczyły jego indywidulanie jako pracownika, a nie członków rodziny. Brak było podstaw do uwzględnienia innych rekompensat, które nie wynikają z dokumentacji płacowej, bowiem brak dowodów na ich faktyczną wypłatę.

Należy przypomnieć, że w okresie .1.09.1981 do 30.06.1987 zakłady pracy wypłacały zatrudnionym pracownikom rekompensaty . Do 30.04.1984 nie stanowiły podstawy wymiaru składek , od 1.05.1984 taką podstawę stanowiła połowa sumy wypłacanych pracownikom włączonych do wynagrodzenia zasadniczego, od 1.07.1987 całość rekompensat włączono do wynagrodzenia zasadniczego i w całości zostały objęte składką. Przy czym bez znaczenia pozostawało dla ustalenia wysokości kapitału, czy rekompensata była objęta składką na ubezpieczenie społeczne, czy też nie./tak Z. ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego, opubl. na stronach ZUS/. Na mocy uchwały nr 187 RM z dnia 26.08.1981 r w sprawie podwyższenia cen detalicznych niektórych artykułów żywnościowych (MP nr 22 poz. 200) i wydanego na tej podstawie Zarządzenia Ministrów Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Finansów z dnia 28.08.1981 r w sprawie szczegółowych zasad wypłacania rekompensaty z tytułu podwyżek cen detalicznych chleba i przetworów zbożowo – mącznych oraz zasad odpłatności z tytułu korekty stawek żywnościowych (MP nr 22 poz. 201) została wprowadzona od 1.09.1981 r rekompensata wzrostu kosztów utrzymania z tytułu podwyżek cen artykułów żywnościowych. Rekompensatę wypłacano w wysokości 160 zł na osobę. W razie zbiegu uprawnień do rekompensaty z różnych tytułów przysługiwała tylko jedna rekompensata.

Powyższa rekompensata była wnioskodawcy wypłacana i zaliczona przez organ rentowy do podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Z dniem 1.02.1982 r została wprowadzona na mocy uchwały nr 24 RM z dnia 27.01.1982 r w sprawie rekompensat pieniężnych z tytułu wprowadzenia nowych cen detalicznych podstawowych artykułów żywnościowych, opału i energii (MP nr 4 poz. 18). Rekompensata dla pracowników z tytułu nowych cen detalicznych podstawowych artykułów żywnościowych objętych przydziałem kartkowym wynosił co do zasady 750 zł, natomiast miesięczna wysokość rekompensaty dla pracowników z tytułu nowych cen energii, opału oraz artykułów żywnościowych nie objętych przydziałem kartkowym zależała od podstawy wymiaru rekompensaty. W razie zbiegu prawa do rekompensaty z różnych tytułów przysługiwała tylko jedna rekompensata.

Z przedstawionej dokumentacji płacowej nie wynika, by wnioskodawca otrzymywał tego rodzaju rekompensatę, zatem brak było podstaw do jej uwzględnienia w podstawie wymiaru kapitału początkowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonego w pozostałym zakresie jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 kpc w zw. z z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz.265), uznając, iż w każdej z połączonych spraw wnioskodawca wygrał w połowie (90 zł x 5), bowiem organ rentowy częściowo uwzględniał podnoszone przez niego zarzuty.